

Bibliografie van de contrastieve linguïstische analyse (CLA) in België

door

RENÉ DIRVEN

De contrastieve linguïstiek of – om deze term iets minder ambitieus te maken – de contrastieve linguïstische analyse is o.i. geen nieuwe discipline in de linguïstiek, maar eerder een nieuw onderzoeksterrein, dat gekenmerkt wordt door het beschrijven van een taal of een deelsysteem ervan, gezien vanuit vergelijkbare deelsystemen in de andere taal¹. De methodes van de CLA zijn die van de betreffende subdisciplines in de linguïstiek, nl. fonetica/fonologie, morfologie, syntaxis, lexis, semantiek, pragmatiek, sociolinguïstiek e.a.

Nu de CLA reeds meer dan 30 jaar bestaat, en vooral de laatste 10 jaar zeer snel is verbreid, lijkt het nuttig een bestek op te maken, om te zien wat op dit gebied reeds gedaan werd in België, en vooral om te kunnen vaststellen welke domeinen nog braak liggen. De hier aangeboden bibliografische gegevens werden verzameld enerzijds via een enquête, gericht aan ongeveer 300 Belgische linguïsten, en anderzijds, vermits de responsquote niet boven de 20 % uitsteeg, via een consultatie van de belangrijkste linguïstische tijdschriften in België. Zo kan het niet verwonderen dat er nog leemtes zijn in dit bibliografisch overzicht, – waarvoor wij ons bij de betreffende collega's willen verontschuldigen, – maar anderzijds durven wij hopen dat het algemene beeld dat hier geboden wordt, niet meer substantieel gewijzigd hoeft te worden.

Een compleet overzicht van de CLA in België zou ook de talrijke licentiaatsverhandelingen aan de universiteiten en tolkenscholen moeten omvatten. Gezien juist hun grote talrijkheid was het echter onmogelijk ze in dit eerste bestek op te nemen, doch we hopen ze, samen met dit overzicht hier, in een latere publicatie samen te brengen, zodat voor vorsers en studenten een zo volledig mogelijk en handig te gebruiken overzicht toegankelijk wordt.

Het is onmogelijk in deze korte inleiding het algemene beeld van de CLA in België voor ieder talenpaar te willen karakteriseren²,

1. Zie voor deze opvatting verder mijn artikel *A redefinition of contrastive linguistics*, hierna in de bibliografie gemerkt als 3.7.7.

2. Voor een meer gedetailleerde typering, zie mijn referaat op de 3e Europese Conferentie voor Contrastieve Linguïstiek en Vertaalwetenschap, Trier 1978, onder de titel *Survey of Contrastive Analysis in Belgium*.

en daarom lijkt het interessanter sommige centra waar contrastief onderzoek uitgevoerd wordt, kort te typeren.

Wij gebruiken, hier en in de bibliografie, de volgende afkortingen voor deze centra :

Cooremans	(Institut Supérieur Lucien Cooremans, Brussel)
M. Haps	(Institut Libre Marie Haps, Brussel)
HIVET	(Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken, Gent)
HIVT	(Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken, Rijksuniversitair Centrum, Antwerpen)
ISTI	(Institut Supérieur de l'État pour Traducteurs et Interprètes, Brussel)
KVHA	(Katholieke Vlaamse Hogeschool, Antwerpen)
Leuven/KUL	(Katholieke Universiteit van Leuven)
Louvain/UCL	(Université Catholique de Louvain)
Mons	(Université de Mons, École d'Interprètes Internationaux à Mons)
RUG	(Rijksuniversiteit Gent)
UFSAL	(Universitaire Faculteiten Sint-Aloysius, Brussel)
UFSIA	(Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius, Antwerpen)
UIA	(Universitaire Instelling Antwerpen)
ULB	(Université Libre de Bruxelles)
VUB	(Vrije Universiteit Brussel)

In de Franstalige onderzoekscentra liggen er duidelijke accentueringen. Het centrum Mons heeft zich vooral verdienstelijk gemaakt op het gebied van de contrastieve fonetica/fonologie en zijn inzichten voor een therapie van de uitspraakfouten in de vreemde taal verspreid in het tijdschrift *Revue de phonétique appliquée*. Vooral de drie talen Nederlands, Engels en Duits worden in hun onderscheidende kenmerken t.o.v. het Frans onderzocht (zie de rubrieken 1, 2, 4, 6). In vergelijking hiermee is het opvallend dat de contrastieve analyse van vreemde talen, gezien vanuit het Nederlands nog grotendeels braak ligt. Semantisch onderzoek van vreemde talen t.o.v. het Frans stond meer centraal in ULB.

Syntactisch en lexicaal onderzoek van de vreemde talen, gezien vanuit het Frans is vrij intensief in Louvain.

Lexicografisch onderzoek gedijt vanzelfsprekend het meest aan de tolkenscholen, o.m. in HIVT (toen daar nog een Franstalige basisoptie was), ISTI, Cooremans en M. Haps, waar ook het syntactisch onderzoek een sterke bekommernis vormt.

In de Nederlandstalige centra wordt de contrastieve analyse het sterkst beoefend in Gent, nl. in RUG en HIVET, vooral op de terreinen Engels-Nederlands en Duits-Nederlands.

Zeer interessant is de vaststelling dat in de contrastieve benadering in RUG de zgn. foutenanalyse op de voorgrond treedt. Deze jongere branche in de toegepaste linguïstiek wil, uitgaande van de fouten in de taalproductie van taallerende studenten, vaststellen waar de interferenties van de moedertaal in de aangeleerde vreemde taal het sterkst en het meest systematisch doorwerken.

In Leuven is er nu een begin gemaakt met de contrastieve analyse Frans-Nederlands, terwijl de contrastieve analyse Duits-Nederlands reeds een langere traditie heeft. Ook is Leuven zeer actief in de contrastieve analyse van allerlei verschillen in de standaardvarianten van het Nederlands in België, evenals in de diglossistische functies van het Standaard-Nederlands en de dialecten.

De contrastieve analyse Engels-Nederlands werd vooral gestimuleerd door het Postuniversitair Centrum Limburg, waar ook de reeks „Contrastive Analysis Series” (Cas) boven de doopvont werd gehouden.

UIA bezat veelbelovende krachten voor de contrastieve analyse Duits-Nederlands (Ponten) en Frans-Nederlands (Reynvoet), maar hun vroegtijdig overlijden breekt hier deze groei plotseling af. De vertaaltheorie wordt het sterkst vertegenwoordigd in KVHA.

Uit dit zeer beknopte overzicht blijkt ook dat de respondenten op de enquête het begrip CLA zeer ruim hebben opgevat. Het behelst niet alleen vreemde talen, gezien vanuit het Frans of het Nederlands, maar ook de tegenstellingen tussen de standaardvarianten van het Nederlands of tussen het Standaard-Nederlands en de dialecten, of tussen het Duits in de Oostkantons en in Duitsland zelf.

Toch hebben wij ons in het bibliografisch overzicht dat nu volgt, een aantal beperkingen opgelegd. Zo hebben wij niet alle werken i.v.m. vertaaltheorie opgenomen, doch alleen die werken waarin contrastieve analyses geboden worden. Ook hebben wij, op enkele o.i. te rechtvaardigen uitzonderingen na, alle onderzoek i.v.m. taalpurisme, woordenboeken en handboeken vreemde talen geweerd, omdat anders deze bibliografie oeverloos lang zou geworden zijn.

Wij hebben 8 rubrieken voor de CLA in België voorzien :

1. Frans-Nederlands, 2. Nederlands-Frans, 3. Engels-Nederlands, 4. Engels-Frans, 5. Duits-Nederlands, 6. Duits-Frans, 7. Standaard- en niet-standaardvariantes, 8. Andere talen.

In elke rubriek werden de auteurs alfabetisch en hun werken chronologisch genummerd. Sommige auteurs vindt men vanzelfsprekend in verschillende rubrieken terug.

Wij hopen dat deze bibliografie een stimulans moge betekenen voor meer intensief en meer gecoördineerd contrastief onderzoek aan de Belgische wetenschappelijke centra.

1. Frans-Nederlands

- 1.1.1. Debrock, M., *La structure spectrale des voyelles nasales*. In : *Revue de Phonétique appliquée*, Mons, 29 (1974), 15-32.
- 1.1.2. Debrock, M., *Contribution à la phonétique acoustique du français et du néerlandais*. Doctorale dissertatie. Departement Linguïstiek. K.U. Leuven.
- 1.2. Debrock, M. & Forrez, G., *Analyse des voyelles orales du néerlandais et du français. Méthode et résultats*. In : *Revue de Phonétique appliquée*, Mons, 37 (1976), 27-73.
- 1.3.1. Debrock, M. & Jouret, J., *Elements d'un étude contrastive des systèmes phonétiques français et néerlandais*. In : *Revue de Phonétique appliquée*, Mons, 19 (1971), 3-29.
- 1.3.2. Debrock, M. & Jouret, J., *Système verbo-tonal de correction phonétique des néerlandophones qui apprennent le français*. In : *Revue de Phonétique appliquée*, Mons, 20 (1971), 33-57.
- 1.4. Lamiroy, B., *Contrastive Study of Infinitive Constructions in French and Dutch*. Leuven, Doct. Diss. in voorbereiding, promotors : J. Mertens en O. Leys.
- 1.5. Miles, M., *De automatische vertaling van Nederlandse samengestelde woorden in het Frans*. In : *Linguistica Antverpiensia*, IV (1970), 155-173.
- 1.6. Pichal, W., *A propos des dictionnaires bilingues français-néerlandais et néerlandais-français*. In : *Le Linguiste/De Taalkundige*, 4 (1971).
- 1.7. Reynvoet, J. P., *La mise en relief dans les interrogatives ouï/non en français. Comparaison avec le néerlandais*. In : A. Hantson (1975). (Zie 3.10.2.)
- 1.8. Venckeleer, Th. & Messelaar, Herwerking 13e uitgave van Herckenradt, *Nederlands-Frans Woordenboek*, Wolters, Groningen (1979).

2. Nederlands-Frans

- 2.1. Berlaimont, A., *La traduction néerlandaise des termes désignant les produits sidérurgiques*. In : *Le Linguiste/De Taalkundige*, 1968, 5, 17-19.
- 2.2. Buysens, E., *La Classification des Adjectifs*. In : *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 25 (1959) : 514-520.

- 2.3. Closset, Fr., *Les Particularités phonétiques du néerlandais*. In : *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 25 (1959).
- 2.4. De Vriendt, S. & De Vriendt, M. J. & Wambach, M., *Correction phonétique des francophones belges qui apprennent le néerlandais*. In : *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 31 (1974), 21-35.
- 2.5. Dewelde, M. & Landercy, A., *Analyse acoustique et perceptive de deux phonèmes néerlandais : /a/ et /ɑ/*. In : *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 31 (1974), 21-35.
- 2.6. Engels, L. K. *De „sjwd’ in het Nederlands, Frans, Duits en Engels*. In : *Nova et Vetera*, 1960-61.
- 2.7. Nieuwborg, E. & De Vriendt, S., *Project Contrastieve Analyses, Nederlands-Frans*. In : *Contrastive Analysis Series (CAS)*. In voorbereiding.
- 2.8. Pauwels, J. L., *Les difficultés de la construction de la phrase néerlandaise*, Liège : Dessain, 1941¹, 1962⁵.
Exercices et thèmes sur les règles de la construction de la phrase néerlandaise. Liège : Dessain, 1941¹, 1962⁵.
- 2.9.1. Penninckx, W. & Buysse, P., *Vertaalgids*, in voorbereiding.
- 2.9.2. Penninckx, W., *Vertaalmoeilijkheden Frans-Nederlands*. In : *Le Langage et l'Homme*, 35 (1977), 55-64.
- 2.10. Ponnette, J., *L'imparfait, le passé simple et le passé composé français et leur traduction en néerlandais*. In : *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 43 (1977), 200-208.
- 2.11. Putseys, Y., *Expressions usuelles en classe (Français, Nederlands, Deutsch, English)*. In : *La Nouvelle Revue Pédagogique* (1964), 89-102.
- 2.12. Reynaerts, J. J., *Frans-Nederlandse vergelijkende stylistische oefeningen*. Syllabus.
- 2.13. Scherps, G., *Inleiding tot de Nederlandse Fonetiek voor Frans-taligen*, 1961.
- 2.14. Skalmowski, W. & Van Overbeke, M., *Computational Analysis of interference phenomena on the lexical level*. *ITL* 5 (1969), 92-103.
- 2.15. Van Overbeke, M., *A propos d'une interférence due au bilinguisme*. In : *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 10 (1969), 65-78.
- 2.16. Weisshaupt, J., *Étude contrastive des verbes modaux en français et en néerlandais*. Louvain, doct. diss. in voorbereiding.
- 2.17. Wuilmart-Riva, N., *Notes sur l'application du système verbo-tonal pour la correction phonétique de quelques voyelles chez les francophones wallons apprenant le néerlandais*. In : *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 1 (1965), 77-80.

3. Engels-Nederlands

- 3.1. Aerts, L., *A tentative glossary of terms relating to personal protective equipment in industrial plants*. In: *Le Linguiste/De Taalkundige*, (1970), 2, 12-15.
- 3.2.1. Brisau, A., *English progressive tenses and their Dutch equivalents*. In: *Studia Germanica Gandensia*, XI (1969), 73-85.
- 3.2.2. Brisau, A., *A note on going to and Netherlandic gaan*. In: *Taal, Taalkunde en Vertaalkunde*, (1976), 1-7.
- 3.2.3. Brisau, A., *Conditioned and Non-conditioned future in English and Netherlandic*. In: Putseys, Y. (ed), 1977, 51-69. (Zie 3.12.5.)
- 3.3.1. Brondeel, H., *Problems in measuring FL Competence*. In: *Bijdragen tot Contrastieve Linguïstiek*. Kwartaalschrift Wetenschappelijk Onderwijs Limburg, 4 (1973), 399-418.
- 3.3.2. Brondeel, H., *Does FL Competence, with increasing in degree, also shift in range ?* In: Hantson (ed.), (1975), 7-23. (Zie 3.10.2.)
- 3.3.3. Brondeel, H., *'And suddenly she got tears in her ice'. A pragmatic approach to the teaching of English pronunciation in terms of rhythm*. In: *Taal, Taalkunde, Vertaalkunde*, (1975), 27-37.
- 3.3.4. Brondeel, H., *The non-application of the sequence of tenses after past embedding verbs in English and Dutch 'That'-clauses in terms of the speaker's commitment to the truth of the statement*. In: Putseys, Y. (ed.), 1977, 70-86. (Zie 3.12.5.)
- 3.4. Dekeyser, X., *Some considerations on voicing with special reference to spirants in English and Dutch*. In: *Leuvense Bijdragen*, 65 (1975), 4, 437-549.
- 3.5. De Geest, W., Dirven, R., Putseys, Y., *Reflexive Inchoatives Revisited*. In: *Le Langage et l'Homme* (1969), 30-33, (1970), 53-63, (1970), 69-75.
- 3.6. De Vriendt, B., *Some remarks on 'The Painting of Rembrandt' in the light of its Dutch equivalents*. In: Y. Putseys (ed.), 1977, 3-13. (Zie 3.12.5.)
- 3.7.1. Dirven, R. (Zie 3.5.)
- 3.7.2. Dirven, R., *Negation Raising in English and Dutch*. In: *Le Langage et l'Homme*, 21 (1973), 43-49.
- 3.7.3. Dirven, R., *Kontrastieve analyses van syntaktische problemen in het Nederlands, Duits, Frans, Engels*. Manuscript, Postuniversitair Centrum Limburg (1973).
- 3.7.4. Dirven, R., *Emphatic and reflexive in English and Dutch*. In: *Leuvense Bijdragen*, 3, (1973), 286-299.
- 3.7.5. Dirven, R., *The Relevance of Generative Semantics for Language Teaching*. In: S. P. Corder, E. Roulet (eds.), *Linguistic Insights in Applied Linguistics*. 2nd Neuchatel Colloquium on Applied Linguistics, 1973, 27-44.
- 3.7.6. Dirven, R., *Modality in English and Dutch*. In: R. Kern and V. Thaelts (eds.), *Löwen und Sprachtigger. Referate des VIII Linguistischen Kolloquiums*. Löwen, 1974. Louvain: *Cours et Documents de l'Institut de Linguistique*, 1976.

- 3.7.7. Dirven, R., *A redefinition of contrastive linguistics*. In: IRAL (1975), 14, 1-14.
- 3.7.8. Dirven, R., *Sprache und Kulturgemeinschaft: Ethnolinguistik*. In: R. Dirven et al., *Die Leistung der Linguistik für den Englischunterricht*, Tübingen, Niemeyer, 1976, 1-12.
- 3.7.9. Dirven, R. & G. Radden, *Semantic Syntax of English: A contrastive approach*. Manuscript, Universiteit Trier, 1976.
- 3.7.10. Dirven, R. & Radden, G., *Semantische Syntax des Englischen*. Wiesbaden, Athenaeon, 1977.
- 3.7.11. Dirven, R., *Derived adjectives in English and their Dutch equivalents*. In: ISB (*Interlanguage Studies Bulletin*), 2, 1: 146-169.
- 3.8. Goossens, L., *Complements of 'Significant' Class Predicates: the semantics of 'For'-complements in the light of their Dutch counterparts*. In: Y. Putseys (ed.), 1977, 101-112. (Zie 3.12.5.)
- 3.9. Haegeman, L., *Project on the category 'Future' in English: will, shall, be going to, be to; (simple present, present progressive)*. Supervisie: R. Derolez, RUG.
- 3.10.1. Hantson, A., *English provisional IT and its Dutch, French, German and Russian counterparts*. In: Hantson (ed.), 1975.
- 3.10.2. Hantson, A. (ed.), *Studies in Contrastive Linguistics*. Cas. no. 1. Hasselt, W.O.L.-Leuven, Acco, 1975.
- 3.11. Havermans, K., *Chromatografie, Engels-Nederlandse Woordenlijst. Le Langage et l'Homme*, 13 (1970), 76-83.
- 3.12.1. Putseys, Y. (Zie 2.11.)
- 3.12.2. Putseys, Y. (Zie 3.5.)
- 3.12.3. Putseys, Y., *On duration measuring in English and Dutch*. In: *Foundations of Language*, (1974), 273-280.
- 3.12.4. Putseys, Y., *English dental fricatives from a Netherlandic angle*. In: Marquant (ed.), *ILT Languages Studies*, KUL, (1975).
- 3.12.5. Putseys, Y. (ed.), *Aspects of English and Netherlandic Grammar*. Cas. no. 3. Leuven: Acco, 1977.
- 3.12.6. Putseys, Y., *Ambiguity in English and Netherlandic Universal Generics*. In: Putseys (ed.), 1977, 14-42.
- 3.13.1. Robberecht, P., *Semigrammatical Sentences: a syntactic analysis of the English used by Dutch speaking students*. Doct. Diss. in voorbereiding, RUG.
- 3.13.2. Robberecht, P., *Linguistics and translations*. In: *Studia Germanica Gandensia* (verschijnt weldra).
- 3.14. Van Besien, F., Spoelders, M., *An explanatory study of pupils' word images in the pre-reading stage of learning English as a second language*. In: *Scientia Paedagogica Experimentalis*, IX, 2, (1972), 257-321.
- 3.15.1. Van den Broeck, R., *The concepts of equivalence in translation theory. Some critical reflections*. In: J. Holmes, L. Lambert, R. Van den Broeck, *Literature and translation. New Perspectives in literary studies*. Leuven, Acco, (1978), 29-47.

- 3.15.2. Van den Broeck, R., *The limits of translatability exemplified by metaphor translation*. Verschijnt in: Ha-Sifrut, *Literature*, Tel Aviv, (1979).
- 3.16. Vannerem, M., *Aspects of the Dutch relative clause*. In: Putseys, Y. (ed.), 1977, 43-48. (Zie 3.12.5.)
- 3.17. Verschuereen, J., *The pragmatics of modality. Revisited by a Dutch uncle*. In: Putseys (ed.), 1977, 87-98. (Zie 3.12.5.)
- 3.18.1. Vermeire, A., *Een contrastieve studie: Constructies met bijwoord in het Nederlands, zonder bijwoord in het Engels*. In: *Kwartalschrift Wetenschappelijk Onderwijs Limburg*, 4 (1973), 363-397.
- 3.18.2. Vermeire, A., *Aspects of modality and focus in English and Dutch. A contrastive study*. In: Hantson (ed.), (1975). (Zie 3.10.2.)

4. Engels-Frans

- 4.1.1. Buysens, E., *L'aspect en général et en anglais*. In: *Linguistica Antverpiensia*, II (1968), 63-70.
- 4.1.2. Buysens, E. (Zie 2.2.)
- 4.2. Chapman, E., Van Hoof, H., *Supermarket terminology*. In: *Le Linguiste/De Taalkundige*, (1967), 5-6, 13-18.
- 4.3.1. Colson, J., *Étude contrastive des conjonctions en français et en anglais*. Louvain, Doct. Diss. in voorbereiding.
- 4.3.2. Colson, J., *The stylistic component in the model of translation process*. In: Van Roey (ed.), 1976, 58-88. (Zie 4.13.3.)
- 4.4. Danelon, L., *De la rééducation de l'audition par la méthode verbotonale à l'enseignement de la prononciation des langues étrangères*. In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 7 (1968), 3-30.
- 4.5. Dierickx, J., *Les „mots valises" de l'anglais et du français*. In: *Revue des langues vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, (1966), 451-459.
- 4.6. Heiderscheidt, J., *L'accentuation anglaise, essai de modelage didactique*, supplément à *Humanités Chrétiennes*, Octobre/Novembre 1977-78, 1 et dans *Cahiers du Département Pédagogique de la Faculté de Philosophie et Lettres*, 3, Louvain.
- 4.7. Gilbert, D., Van Hoof, H., *Glossary on Cosmetology*. In: *Le Linguiste/De Taalkundige*, 5-6, (1966), 7-15; 1-2, (1967), 13-18.
- 4.8. Lebrun, Cl., *Système des fautes et correction phonétique des anglais qui apprennent le français*. In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 36 (1975), 189-232.
- 4.9. Lebrun, Y., *Remarques sur la terminologie parentale*. In: *Mélanges Fohalle*, Gembloux, 1968, 73-75.
- 4.10.1. Legrand-Granger, S., *On some active and passive complex structures: English structures with infinitive and their French correspondents*. In: *Cahiers de l'institut de linguistique de Louvain* I, 5 (1972).

- 4.10.2. Legrand-Granger, S., *Why the passive?* In: Van Roey (ed.), 1976, 23-57. (Zie 4.13.3.)
- 4.10.3. Legrand-Granger, S., *Le passif en anglais et en français*. Louvain. Doct. diss. in voorbereiding.
- 4.11. Salt, D. & Van Hoof, H., *Terminologie culinaire. Le Linguiste/De Taalkundige*, 5-6, (1967), 13-18.
- 4.12. Sonck, A., *Analyse d'erreurs en langue anglaise chez les francophones*. Louvain. Doct. diss. in voorbereiding.
- 4.13.1. Van Roey, J., *A contrastive description of English and Dutch noun phrases*. Aimav, Brussel & Didier, Parijs, 1974.
- 4.13.2. Van Roey, J., *Lexical contrastive analysis: English-French*. In: Van Roey (ed.), 1976, 9-22.
- 4.13.3. Van Roey, J. (ed.), *English-French Contrastive Analyses*. Cas No. 2, Leuven, Acco, 1976.
- 4.13.4. Van Roey, J., *Article usage in English and French*. In: Van Roey (ed.), 1976, 9-22.
- 4.14. Van Roey, J. & Kinet, T., *French-English Contrastive Linguistics. A bibliography (1945-1971)*. In: Van Roey (ed.), 1976, 108-121.
- 4.15. Vuletic, B., *Systèmes de fautes et correction phonétique des Français qui apprennent l'anglais*. In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 2, (1966), 49-86.

5. Duits-Nederlands

- 5.1.1. De Cubber, W. & Van de Velde, M., *Een onderzoek naar de fouten in het Duits van nederlandstalige studenten in de germanistiek*. In: *Spieghel Historiael*, 17 (1975), 103-122, 18 (1976), 45-72 en 104-145.
- 5.1.2. De Cubber, W. & Van de Velde, M., *Eine Untersuchung der Fehler im Deutsch niederländischsprachiger Germanistikstudenten*. In: *Studia Germanica Gandensia*, 17 (1976), 109-128.
- 5.2. De Smet, A. R., *Supervisie van een project voor de foutenanalyse van de geschreven Duitse examens tijdens de laatste 10 jaar (RUG)*.
- 5.3.1. Dirven, R., *A performative approach to German 'sicher' and Dutch 'zeker'*. In: A. P. Ten Cate & P. Jordens (Hrsg.), *Linguistische Perspektiven. Referate des VII. Linguistischen Kolloquiums Nijmegen*. Tübingen, Niemeyer, 220-229.
- 5.3.2. Dirven, R., *Kontrastive Linguistik Heute*. In: O. Werner & G. Fritz (Hrsg.), *Deutsch als Fremdsprache und neuere Linguistik*. München, Hueber, (1974), S. 202-221.
- 5.4. Geerts, G., *Het genus van Engelse leenwoorden in het Duits en het Nederlands. Spel van Zinnen*. Album van Loey. Édition de l'Université de Bruxelles, 1975.
- 5.5. Hessmann, P., *Plan voor de contrastieve analyse van 'Partizipialkonstruktionen'* (UFSIA).
- 5.6. Hinderdael, M., *Project voor de valentie van de werkwoorden* (RUG).

- 5.7.1. Leys, O., *Synkope en regressie in het Vlaams en het Nederduits*. In : *Mededelingen Vereniging Naamkunde*, 1963, 120-150.
- 5.7.2. Leys, O., *Das Reflexivpronomen*. In : *Sprache der Gegenwart*, 30, 223-242.
- 5.7.3. Leys, O., *Zu Nebeneinander von Subjekts- und Objektsgenitiv*. In : *Sprache der Gegenwart* 33, 216-229.
- 5.7.4. Leys, O., *Vokaldehnung und Konsonantengemination im Deutschen und im Niederländischen*. In : *Leuvense Bijdragen*, 1975, 421-449.
- 5.7.5. Leys, O., *Gerundiv und modales Partizip*. In : *Deutsche Sprache*, 1977, 119-125.
- 5.8.1. Ponten, J.-P., *Kontrastive Semantik und bilinguale Lexikographie*. Referat des 9. Linguistischen Kolloquiums in Bielefeld.
- 5.8.2. Ponten, J.-P., *Übersetzungsproblematik des literarischen Kunstwerks, exemplifiziert an niederländisch-deutschen Übersetzungen*. In : *Deutsche Sprache*, 1 (1973), 58-68.
- 5.9.1. Van de Velde, M., *De structuur van de zin in het Nederlands en het Duits*. In : *Studia Germanica Gandensia*, XII (1970), 179-218.
- 5.9.2. Van de Velde, M., *Zur Wortstellung im niederländischen und im deutschen Satz*. In : *Linguistische Studien*, 1 (1972), 76-125.
- 5.9.3. Van de Velde, M., *De 'Ausklammerung' in het Duits en in het Nederlands*. In : *Handelingen van het 42ste Filologencongres (1974)*, 25-251.
- 5.9.4. Van de Velde, M., *De 'Ausklammerung' in het Duits en het Nederlands*. In : *Studia Germanica Gandensia*, XIV (1973), 119-142.
- 5.9.5. Van de Velde, M., *De richtingsbepalingen van het type '(in den Wald)hinein': hun structuur en hun equivalenten in het Nederlands*. In : *Taal, Taalkunde, Vertaalkunde*, (1975), 113-126.
- 5.9.6. Van de Velde, M., *Der Nebensatztyp 'ein Umstand, den zu berücksichtigen er vergißt' im Deutschen und im Niederländischen*. In : *Studia Germanica Gandensia*, XVII (1977), 73-118.
- 5.9.7. Van de Velde, M. (Zie 5.1.1.)
- 5.9.8. Van de Velde, M. (Zie 5.1.2.)
- 5.9.9. Van de Velde, M., *Kontrastive Analyse der Wortstellung im deutschen und im niederländischen Satz*. Doct. Diss. RUG (promotor Dr. A. R. De Smet) ; in voorbereiding.
- 5.10.1. Wilmots, J., *Voor wie Nederlands wil leren*. In : *Wetenschappelijk Onderwijs Limburg*, 1971¹, 1974².
- 5.10.2. Wilmots, J., *Nominativ- und Akkusativmorpheme als Problem und Fehlerquelle für Deutschlernende mit niederländischer Muttersprache*. Doct. Diss. Leuven (prom. L. K. Engels), 1979.

6. Duits-Frans

- 6.1. Aldenhoff, J., *Deutsch: eine prädikative Sprache*. In: *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 39 (1973), 165-181.
- 6.2. Bouillon, H., *Einiges zu den Präpositionsfehlern im Deutschunterricht*. In: *Germanistische Mitteilungen*, 5 (1977), 37-66.
- 6.3.1. Goffin, R., *La terminologie multilingue et la syntagmatique comparée au service de la traduction technique*. In: *Linguistica Antverpiensia*, II (1968), 189-205.
- 6.3.2. Goffin, R., *Liste des mémoires lexicographiques des Instituts pour traducteurs et interprètes en Belgique/Lijst van de lexicografische proefschriften van de instituten voor vertalers en tolken in België*. In: *Le Linguiste/De Taalkundige*, 5-6, (1976), 6-23.
- 6.4. Kowalski, H., *Der Übersetzer im Dschungel technisch-wissenschaftlicher Wortschöpfungen*. In: *Linguistica Antverpiensia*, II (1968), 275-295.
- 6.5. Lejeune L., *Zum deutsch-französischen Großwörterbuch „Sachs-Villatte“*. In: *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 37 (1971), 264-281 ; 414-432.
- 6.6. Lerot, J., *Kontrastive Analyse der Negation im Deutschen und im Französischen*. In: G. Nickel (ed.), *AILA proceedings*, I, Heidelberg, 1974, 143-159.
- 6.7. Lerot, J. & Bouillon, H., *Praktische Fehlerkunde*. Louvain (in voorbereiding).
- 6.8. Schneider, A. & Wambach, M., *Das System der Fehler und die phonetische Korrektur der Französischsprechenden in der deutschen Sprache*. In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 5 (1967), 35-74.
- 6.9.1. Schreiber, S., *Considérations lexicologiques dans le domaine de la traduction de l'allemand en français*. In: *Linguistica Antverpiensia*, II (1968), 401-413.
- 6.9.2. Schreiber, S., *„Sang Réserve“: La traduction française de Wälsungenblut de Thomas Mann*. In: *Linguistica Antverpiensia*, V (1971), 163-174.
- 6.10.1. Schumacher, N., *Grammaire allemande – Un guide pour l'étudiant*. Bruxelles, De Boeck, 1964¹.
- 6.10.2. Schumacher, N., *Exercices transformationnels et thèmes de contrôle*. Bruxelles, De Boeck, 1975.
- 6.10.3. Schumacher, N., *Grammaire allemande – Corrigé des exercices*. Bruxelles, De Boeck, 1976.
- 6.10.4. Schumacher, N., *De l'international au transnational*. In: *Idioma*, 4 (1969), 258-269.
- 6.10.5. Schumacher, N., *Les termes utilisés pour exprimer la notion de formation d'un système politique européen*. In: *Revue du Marché Commun*, 146 (1971), 329-338.

- 6.10.6. Schumacher, N., *Evolution du vocabulaire des relations internationales: Les adjectifs „international”, „supranational”, „transnational” etc. et leurs équivalents allemands.* In: *Le Langage et l'Homme*, 15 (1971), 48-58.
- 6.10.7. Schumacher, N., *A lexicographer's guide to political Europe.* In: *Journal of Common Market Studies*, X, 4 (1972), 297-313.
- 6.10.8. Schumacher, N., *Sprache und Politik: Im Zeichen des Europäismus.* In: *Revue des Langues Vivantes/Tijdschrift voor Levende Talen*, 1 (1973), 63-82.
- 6.10.9. Schumacher, N., *Der Wortschatz der europäischen Integration.* IDS: *Sprache der Gegenwart*, 37 (1976), 445 p.
- 6.10.10. Schumacher, N., *Grammaire allemande, Exercices, Corrigé.* (In voorbereiding).
- 6.11. Steins, M. & Thill-Maleve, N., *Le système des fautes des germanophones qui apprennent le français et leur correction.* In: *Bulletin de Linguistique Appliquée*, Mons, I, 1 (1974), 1-83; herwerkt in: *Cahiers internationaux de phonétique*, Mons.
- 6.12. Wambach, M., *Die phonematische und prosodische Spannung im Deutschen im Hinblick auf das System der Fehler und die phonetische Korrektur der Frankophonen in der deutschen Sprache.* In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 11 (1969), 31-56.

7. Verschillende standaard- en niet-standaardvarianten

- 7.1. Buysse, P. & Penninckx, W., *Verzorgd Taalgebruik.* U.G.A., (1977).
- 7.2. Deprez, K. & Geerts, G., *Lexikale en pronominale standaardizatie: een onderzoek naar de ontwikkeling van het algemeen Nederlands in West-Vlaanderen.* Preprint Katholieke Universiteit Leuven, Dpt. Linguïstiek, 1975.
- 7.3.1. Geerts, G., *Aspekten van het Nederlands in Vlaanderen.* Leuven, Acco, 1974.
- 7.3.2. Geerts, G., *Tweetaligheid binnen het Nederlands.* In: *Ons Erfdeel*, 17 (1974), 645-660.
- 7.4. Goossens, J., *De Belgische uitspraak van het Nederlands.* In: *De Nieuwe Taalgids*, 66 (1973), 230-240.
- 7.5.1. Jongen, R., *Vergleichende Untersuchung des Lautmaterials verwandter Mundarten. Zur Methodik der strukturellen Lautgeographie.* In: *Leuvense Bijdragen*, 58 (1969), 24-44 Teil I; 59 (1970), 93-127 Teil II; 60 (1971), 77-79 Teil III.
- 7.5.2. Jongen, R., *Onderzoeksproject voor het ontwikkelen van een methode voor de contrastieve beschrijving voor dialectologen* (Leuven).
- 7.6.1. Nelde, P., *Zum Gegenwärtigen Zeitungsdeutsch in Ostbelgien.* In: *Cahiers de l'Institut de Linguistique*, II/3, 1974.
- 7.6.2. Nelde, P., *Normabweichungen im Zeitungsdeutsch Ostbelgiens.* (Zie 7.6.1.)

- 7.6.3. Nelde, P., *Zur Aussprache des gegenwärtigen Deutsch*. In: *Germanistische Mitteilungen*, 3 (1976).
- 7.6.4. Nelde, P., *Interferenz und Norm*. In: *Kongreßdokumentation der Fremdsprachendidaktiker*, Limburg, 1977.
- 7.6.5. Nelde, P., *Untersuchungen zur Standardsprache Ostbelgiens*. In: *Germanistische Mitteilungen*, 5 (1977).
- 7.6.6. Nelde, P., *Norm- und Interferenzprobleme deutschsprachiger Belgier*. In: *Linguistics in Belgium*, Brussel, 1978.
- 7.6.7. Nelde, P., *Französische Interferenzen im Deutschen*. Gießen.
- 7.7. Pauwels, J. L., *In hoever geeft het noorden de toon aan?* In: *Nu Nog*, 2 (1954), 1-9.

8. *Andere talen*

- 8.1. De Bruyne, J., *Vertalingen van 'worden' in het Spaans*. In: *Le Linguiste/De Taalkundige*, 5-6 (1970), 1-6.
- 8.2. De Geest, W., *The Relevance of Relational Grammar to Contrastive Linguistics*. Manuscript UFSAL, 1978.
- 8.3. Ducamp, P., *Particularités de la langue russe et problèmes de la traduction*. In: *Le Langage et l'Homme*, 15 (1971), 35-38.
- 8.4. Kobersky, E. & Sepic, D., *Some Russian phonetic mistakes and their correction by the application of the verbotonal method*. In: *Revue de phonétique appliquée*, Mons, 17 (1971), 59-69.
- 8.5. Lamine de Bex, D., *Public professional organizations on the basis of a study of six countries: Germany, Great Britain, Belgium, France, the Netherlands and Switzerland*. Cooremans, 1976.
- 8.6. Lurquin, G., *Liste de constituants grecs et latins des termes du vocabulaire scientifique et technique international*. (M. Haps, z.d.)
- 8.7. Putseys, Y., *Note on walang tatlong and hindi tatlong vs. English not three*. In: *Saint-Louis Research Journal*. (1977), Baguio (Philippines), 455-456.
- 8.8. Rudzka-Ostyn, B., *W'sród Polaków. Polish for foreign students*. Part I, Lublin, Katholieke Universiteit Lublin (1975).
- 8.9. Scharpé, A., *Kālidāsa Lexicon* (Part I: *Basic Texts of the work*, Part II: *References and index omnium verborum*). (Preprint).
- 8.10.1. Van Crugten, A., *Un aspect de l'influence de la langue allemande sur le russe: le calque*. In: *Le Langage et l'Homme*, 15 (1971), 29-47.
- 8.10.2. Van Crugten, A., *Quelques calques allemands en russe*. In: *Le Langage et l'Homme*, 16 (1971), 46-50.
- 8.10.3. Van Crugten, A., *Problèmes théoriques et pratiques de la traduction littéraire des langues slaves*. In: *Le Langage et l'Homme*, 20 (1972), 34-38.
- 8.11. Vijverman, E., *Grammatikale analyse van het gebruik van de 'presente del subjuntivo' (volgens de TGG) en zijn vertalingen in het Nederlands*. In: *Le Langage et l'Homme*, 16 (1971), 36-45.